

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Liber Theologiæ Moralis, Viginti Qvatvor Societatis Iesv Doctoribvs Reseratvs

Escobar y Mendoza, Antonio de

Lvgdvni, 1659

VIII. De dispensationibus Matrimonialibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41066

874 *Moralis Theologiae Tract. VII. Sacramenta,*
impedit hoc crimen Matrimonium cum rapta, & cum quacun-
que alia. Tertium est vxoricidium; si enim fiat authori-
tate priuata etiam in adulterij commissi vindictam, impedit
cum alia quacumque Matrimonium: non ita viricidium, vt
probabilius affirmo. Quartum crimen, est susceptio proprii
filij in Baptismo, vel Confirmatione, si fiat animo insidiandi
Matrimonio, vt scilicet alter coniux priuetur debito coniu-
gali, ob impedimentum inde confurgens spiritualis Affinita-
tis; impedit autem cum quacumque alia hæc culpa Matrimo-
nium. Quintum crimen, Presbytericidium, quomodocun-
que. Sextum solemnem pœnitentia: impedit enim, donec illa
durat. Scio, hodie solemnem pœnitentiam in vsu non esse. Se-
ptimum crimen est Matrimonium cum Moniali de facto:
impedit enim cum aliqua quacumque.

CAPVT VIII.

De dispensationibus Matrimonialibus.

§. I. III. **E** Voluisti sigillo 1. Dispensationis legum materiam,
Dispensationes. attigisti. In presenti de alijs questionibus instituti huiusce pro-
pioribus periculum faciamus. An potestas Papa dispensandi in
omnibus Matrimonij impedimentis? Non est potestas illi dis-
pensandi in impedimentis iure diuino naturali dirimentibus,
v. gr. coniugium cum filia, sed in iis omnibus, quæ iure
Canonico tantum dirimunt. Vnde patet in voto etiam so-
lemnem sacro Ordini annexo, & professioni Religionis dispen-
sare posse.

III. An in omnibus impedimentis iure Canonico apposis
valeat dispensare Episcopus? Solùm potest dispensare in im-
pedimentibus regulariter loquendo, si excipias incestum cum
consanguineis vxoris, Matrimonio consummato: Sponsalia,
& simplex castitatis, vel Religionis votum. Item potest cum
coniugatis dispensare ad debitum petendum.

III. Quamam causæ requiri assolent ad Matrimoniales di-
spensationes? In genere sex adnumerabo. Prima est extinctio
magnæ litis. 2. Inæqualitas Matrimonij qualitatis ob loci
angustiam, vel nimiam cognationem, nisi consanguineo, vel
affini tradatur. 3. Defectus dotis competentis. 4. Conser-
uatio facultatis in eadem cognatione. 5. Conseruatio il-
lustris

lustris familiae in eodem sanguine. 6. Excellentia meritum suae petentis dispensationem, suae eius, pro quo petitur.

114. Rescriptorum expendi circumstantias, ne periculo subiaceant subreptionis. Non adsit veri taciturnitas, nec falsi relatio. Tunc quidem subreptivae Dispensationes, siue rescripta quaecunque gratiae, vel iustitiae censentur ex taciturnitate veri, quando tacetur veritas, quam iura expressis verbis iubent declarari: vel talis est, quae spectet intrinsecè ad dispensationem; sitve illius causa finalis. Profectò tunc ex falsi expressione rescripta vitiantur, cum falsitas contingit circa finalem causam, ita ut ea falsitate non expressa litera ~~Nege~~ ^{nege.} rentur, aut eis moderamen esset adhibitum. Quod si vna sola causa narretur, qualiscumque illa sit, si falsa est, rescriptum non valebit. Si litera motu proprio concedantur, valent non obstante subreptione tacitae veritatis: secus si esset subreptio falsitatis narrata. Demùm si falsi expressio, aut veri taciturnitas contingit tantùm circa causam impulsivam, licet dolo contingat, in neutro foro litera vitiantur; si autem sit circa causam finalem, ^{quae sit} aut ex causa rescripti totius, totum vitabitur, siue dolo, siue ignoranter contingat. Porrò si solius partis est causa, quae quidem pars est omnino separata ab alia, illa sola pars vitabitur, in qua est subreptio, si verò pars habeat coniunctionem, separabilem tamen quoad valorem, tunc si neque per fraudem, neque malitiam subreptio admessa sit, valebit in utroque foro rescriptum, quoad illam solam partem, in qua subreptio non fuit: si verò per fraudem & malitiam, ea quoque pars vitabitur, in qua subreptio non fuit; non tamen ipso iure in conscientiae foro, sed post iudicis sententiam.

115. Plura sunt impedimenta, v. gr. consanguinitatis, Affinitatis, voti, &c. Omnia in eadem Dispensatione sunt exprimenda.

Quonammodo circa sanguinis impedimentum explicandum §. 2. relatio consocietur? Primò explicandus est gradus. 2. An mixta multiplex cognatio. 3. An linea recta, vel transversalis. 4. In gradu & distantia inaequali exprimendum est, si mulier stipiti sit propinquior. 5. Si minor gradus exprimitur pro maiore etiam ex ignorantia inuincibili: v. g. quartus pro tertio vitabitur dispensatio. 6. Gradus Affinitatis cum consanguinitatis gradu confundi non debet; alioquin dispensatio irrita. 7. Cum distantia à stipite inaequalis est, sufficit remotiorem gradum exprimere, omisso propinquiore, modò is primus non sit.

116. Quid

116. *Quidnam præstandum circa narrationem impedimenti publicæ honestatis, ex Matrimonio rato, aut Affinitatis?* Primò exprimendus est gradus, sicut in consanguinitate. 2. An duplici titulo affines; vel duplex publicæ honestatis impedimentum. 3. Si affinitas ex fornicatione iterata sit contracta, non est opus exprimere copulam multiplicatam fuisse. 4. Non est opus explicare in affinitate, aut publicæ honestate maiorem fœminæ ipsi stipiti propinquitatem. 5. Exprimendum an publicæ honestas sit ex Matrimonio, an ex sponsalibus. 6. Explicanda est distantia graduum in linea recta, vel transuersali.

117. *Explica narrationem circa cognationem spiritualem perficiendam.* Primò, exprimenda persona, quacum vinculum intercedit. 2. An baptizauerit, vel tenuerit; idem est de Confirmatione. 3. Si plures tituli.

118. *Suppone impedimentum esse voti, seu iuramenti: quid tunc?* Non est necessum, actus repetitionem exprimere; quia per repetitionem nouum vinculum non additur. Certè valet Dispensatio in voto, vel iuramento Deo facto, si vnum pro alio exprimat. *Iuramentum ad Confirmationem voti factum est.* Vna cum voto dispensatur, facta solius voti mentione; quia quasi vnum reputatur: secus res habet, si iuramentum non dependeat à voto. In dubio quidem, præsumendum est in voti confirmatione esse commissum. Cùm votum non nubendi, v. gr. in damnum tertij vergit, explicandum. Professus & simul Ordinatus in sacris vtrumque debet exprimere solemne votum. Item exprimendus gradus Sacerdotij, Diaconi, aut Subdiaconi.

119. *Quid si habita copula sit, quando dispensatio consanguinitatis, aut affinitatis veritur?* Exprimendum est. Si copula contigit ante Papæ Dispensationem, vel applicationem Dispensationis Pontificiæ ab Ordinario: si tractatus interuenit de Matrimonio ineundo: si ^{ex pacto contracta} contractum est copula dare operam, spe facilius dispensationem obtinendi; vel certè copula habita eo animo est. Alioqui quidem Curia stylo subreptio censetur dispensatio.

120. *Expirant ne commissiones in Matrimonij impedimentis morte concedentis?* Minimè, si res integra est.

121. *Ad valorem dispensationis sufficit concessio per verbum, fiat?* Ita. Ad probationem autem, & ad agendum in iudicio, literæ expeditæ requiruntur. Causæ item dispensationum debent verificari tempore concessionis Papæ, alioqui subreptiæ censentur.

122. *Quid*

122. Quid, quando dispensatio maritalis alicui committitur, qui tamen obierit? Si solum delegati nomen exprimitur, & ex adiunctis contrarium non conitet, in dubio censenda est personalis delegatio, & consequenter illius obitu extinguetur. Si autem solum nomen dignitatis explicatur, nisi ex circumstantiis contrarium colligatur, realis censenda erit delegatio, & consequenter illius morte non expirabit, sed ad successorem in dignitate transibit.

CAPVT IX.

Praxis circa materiam de Matrimonio ex Societatis
IESV Doctoribus.

123. **N**ecessarium ne Matrimonium? Ita planè non in indiuiduis humanis seorsum, sed tota in specie. Unde si seculares ad speciem propagandam deficerent, tenerentur Clerici, ac Religiosè ducere uxorem. Sanch. tom. 1. de Matr. natura, lib. 2. d. 3. n. 4. §. 1. De Matrimonij

124. Potest ne aliquando Matrimonium inter fideles non esse sacramentum? Potest v. gr. si contrahentes (qui sunt huius Sacramenti ministri) non habent intentionem celebrandi Matrimonium tanquam rem sacram, non esset, Sacramentum, cum ad Sacramenti essentiam concurrere debeat intentio ministri: & tamen valeret in ratione contractus. Vasquez tom. 2. in 3. part. d. 138. cap. 5. Sanct. num. 6. Sanch. Valq. Sanct.

125. An Matrimonium per Procuratorem celebratum sit Sacramentum? Ita planè; (quidquid Estius, & Syluius in contrarium asserant) qui contrahentes in absentia intendunt saltem implicite Sacramentum efficere. Unde tenentur curare, vt in gratia sint, saltem cum Procurator eorum nomine contrahit. An ne ipse Procurator in gratia teneatur existere? Non, quia absentium nomine agit, & ipse non recipit Sacramentum. Sanctius sic tom. 1. lib. 2. d. 21. q. 2. n. 10. Sanch.

126. Contractus matrimonialis inter infideles, quamam modo sit Sacramentum, cum ad fidem conuertuntur? Ait Rebellus part. 2. lib. 2. quest. 2. num. 2. coniuges infideles ad fidem conuersos, vbi primum novos consensus exprimunt, vel antiquos aliquo signo confirmant, gratiam recipere, & eorum Matrimonium Sacramentum euadere. Sanchez autem tom. 1. lib. 2. d. 9. Sanch.